

ВІДГУК

Заслуженого артиста України,
доцента кафедри спеціального фортепіано № 1
Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка

МИРОСЛАВА ДРАГАНА

та

кандидатки мистецтвознавства,
доцентки кафедри скрипки
Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка

МАРТИ БУРОЇ

на

творчий мистецький проект
здобувача ступеня доктора мистецтва
у творчій аспірантурі
Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка

НАЗАРІЯ КІСЮКА

«ОБРАЗНО-СИМВОЛІЧНІ ТОПОСИ СКРИПКОВОЇ ТВОРЧОСТІ
КОМПОЗИТОРІВ - ПРЕДСТАВНИКІВ ШКОЛИ БОРИСА
ЛЯТОШИНСЬКОГО»,

поданий до захисту на здобуття ступеня доктора мистецтва
в галузі знань 02 «Культура та мистецтво»,
за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво».

Актуальність теми творчого мистецького проекту, обґрунтованість його положень та висновків.

Скрипкова музика українських композиторів ХХ століття у формі сольних та камерно-інструментальних творів на сьогоднішній день дедалі активніше популяризується виконавцями, а відтак потребує глибшого висвітлення в наукових дослідженнях. У контексті сучасного відродження

забутих і втрачених творів українських композиторів ХХ століття скрипковий доробок цієї доби потребує посиленого наукового осмислення та вивчення. З інтерпретаційного аспекту дуже важливим постає не лише технічне та художнє виконавство скрипкового музичного твору, а й розкриття наявного символічного змісту. Спеціальне дослідження та окреслення аспекту образно-символічних топосів у скрипкових творах українських композиторів-представників школи Бориса Лятошинського обумовлене потребою не лише теоретичного визначення а й практичного застосування в якості інтерпретаційно-осмислених стилістичних трактувань, відтак це питання набуває актуальності у контексті його проблемного поля.

Відповідно до мети, сформульованої автором у науковому обґрунтуванні творчого мистецького проєкту, визначено завдання дослідження, що логічно впорядковують його структуру та розкривають творчо-практичну концепцію.

Наукове обґрунтування творчого мистецького проєкту Назарія Кісюка складається з анотації, що подається в двомовному варіанті (українською та англійською мовами), вступу, трьох розділів, поділених на підрозділи, висновків, списку використаних джерел та додатків.

У вступі автор, окрім мети та завдань, про які вже зазначалось попередньо, чітко окреслює матеріал, методи дослідження, визначає наукову новизну та практичне використання роботи.

Перший розділ містить фахову музикознавчу аналітику в контексті естетичного та філософського експонування поняття «топос». Також, дуже доречно та ґрунтовно аспірант розглядає й аналізує суміжні символічно-семіотичні терміни як «музично-риторичні фігури», «афекти», «семантичні алюзії», «анаграми», «лейтмотивна символіка», «тема-теза», «тема-характеристика», «тема-образ», «тема-маска» та «семантична алюзія». Тут же, у другому та третьому підрозділі – апелює до Сонати для скрипки та фортепіано Б. Лятошинського в якості відправної точки, провісника

символізму, втіленого посередництвом образно-символічних топосів у скрипкових творах композиторів-послідовників школи митця.

Другий розділ наукового обґрунтування уже містить дослідження скрипкової спадщини учнів Б. Лятошинського – Л. Грабовського та І. Карабиця, зокрема, здійснюється розбір творів з позиції наявності образно-символічних топосів у «Сонаті для скрипки соло» (Л. Грабовського) та «Ліричних сценах» (І. Карабиця), в контексті якого – і виконавський аналіз. Аспірант дуже скрупульозно досліджує обрані, рідко виконувані композиції на предмет наявної символіки топосів, зазначає їх різновиди та аргументовано доводить: якими музично-виразовими засобами користувався кожен композитор при формуванні апеляцій до того чи іншого топосу.

Третій розділ сформовано за зразком попередньо, але тут уже аспірант досліджує скрипкові твори трьох композиторів: Є. Станковича («Українську поему» та «Дотик ангела»), В. Сильвестрова («Pastoralen») та Л. Дичко («Веснянки»). Важливим складовим моментом вивчення окреслених творів є не лише знаходження топосів, їх характеристика, виконавський скрипковий аспект, а й моменти демонстрації Н. Кісюком загальної ерудиції, коли він, маючи потужний багаж музичних знань, знаходить лексичні аналоги та еквіваленти у творах інших композиторів (зокрема, при знаходження спільностей з Каприсами Н. Паганіні та Прелюдіями Ф. Шопена). Такий підхід до проєкту додає ще більшого значення його результатам та експонує Н. Кісюка з інтелектуального ракурсу. Дуже важливим є той фактор, що дослідник завжди проводить паралелі між твором розгляданого композитора та, безпосередньо, авторською стилістикою Б. Лятошинського, таким чином, формуючи, тонкі «червоні лінії», що пов'язують вчителя та учнів не лише з позиції педагогічної, а й художньої, символічно-семантичної.

Список використаних джерел дослідницької складової творчого мистецького проєкту Назарія Кісюка об'ємний та окремо репрезентує ґрунтовний підхід здобувача до опрацювання тематики проєкту.

У висновках автор дослідження відповідно до обраної теми репрезентує підсумкові результати, отримані внаслідок проведеного якісного музикознавчого аналізу, при цьому, логічно акцентуючи на національно-визначеній, українській площині музичної культури, в якій базується увесь творчий мистецький проєкт здобувача. Така акцентуація є особливо цінною в умовах воєнного сьогодення України та різноманітних посягань на різні сфери її суверенності, оскільки додатково маніфестує самобутність і високий фаховий рівень українського музичного мистецтва в контексті європейської культури.

Відповідність публікацій та мистецьких апробацій темі творчого мистецького проєкту.

За темою творчого мистецького проєкту автор опублікував у мистецтвознавчих наукових фахових виданнях, затверджених МОН України, а також, одну статтю – у зарубіжному науковому виданні.

Зі сторони апробації творчої мистецької складової відбулись два масштабні за обсягом концерти скрипкової музики за участю Назарія Кісюка, який виконував партію скрипки в якості соліста-ансамбліста. В цих концертах були представлені об'ємні програми що репрезентували інтерпретації таких камерно-інструментальних творів для скрипки та фортепіано:

Леонід Грабовський Соната для скрипки соло op.8, C – dur

Іван Карабиць «Ліричні сцени» для скрипки та фортепіано

Леся Дичко «Веснянки» op. 12

Євген Станкович «Angel's Touch» (дотик янгола...)

Євген Станкович «Українська поема»

Валентин Сильвестров «Pastorals» 9 movements attacca

Таким чином, можна констатувати, що практичний вияв творчої мистецької складової проєкту повністю представив увесь музичний матеріал, що був основою для проведення ретельного різновекторного музикознавчого

аналізу, висвітленого у науковому обґрунтуванні. Варто підкреслити, що концертні виступи, які додатково були зафіксовані відеозаписом – характеризуються у виконавському аспекті стилістичною визначеністю, переконливістю та рельєфністю репрезентації драматургічного розвитку композицій, емоційно-образною виразністю інтерпретаційних версій. Також, представлені концертні програми цікаво репрезентують творчу волю особистих мистецько-інтелектуальних пошуків Назарія Кісюка, котрі визначають і окреслюють тематизм даного проєкту в ідейному контексті.

Однак, для глибшого розуміння концептуальних засад створення творчого мистецького проєкту цікаво було б додатково з'ясувати деякі питання, котрі передусім характеризуються уточнюючим характером:

1. Що саме вплинуло на вибір музичних творів в контексті їх прицільного дослідження за темою творчого мистецького проєкту?
2. Чи є спільні риси в усіх досліджуваних творах з точки зору образно-символічних топосів? Якщо є, то конкретизуйте, будь ласка, які саме риси є об'єднуючими.

Цінно, що за темою творчого мистецького проєкту Назарій Кісюк створив методичну розробку спеціального курсу «Скрипкові твори українських композиторів-послідовників школи Б. Лятошинського: специфіка образно-символічної інтерпретації». Це розкриває широкі можливості практичного застосування результатів дослідження у сфері освітнього процесу за спеціальністю: «Музичне мистецтво».

Додатково слід відзначити: за результатами проведеної перевірки стосовно дотримання здобувачем академічної доброчесності, яка відбулась за допомогою системи Strike Plagiarism, не виявлено жодних порушень.

Отож, можна констатувати, що усі складові теми творчого мистецького проєкту Назарія Кісюка **«Образно-символічні топоси скрипкової творчості композиторів-представників школи Бориса Лятошинського»**

характеризуються високим фаховим рівнем виконання, проєкт відповідає усім вимогам МОН України, а його автор заслуговує на присудження ступеня доктора мистецтва в галузі знань 02 «Культура і мистецтво», за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво».

Заслужений артист України,

доцент кафедри спеціального фортепіано № 1

Львівської національної музичної академії

імені М. В. Лисенка



Мирослав Драган

кандидатка мистецтвознавства,

доцентка кафедри скрипки

Львівської національної музичної академії

імені М. В. Лисенка



Марта Бура

